

XXX. Міжнародна наукова конференція
«Мова і культура» імені проф. Сергія Бураго

Міжнародний онлайн-воркшоп

**Концепції світової літератури: від ґетевського поняття
до сучасної моделі транскультурного письма
*До 95-річчя від дня народження проф. Кіри Шахової***

24-25 червня 2021 р.

ZOOM-зал

28 вересня 2021 р. виповнюється 95 років від дня народження видатної української дослідниці зарубіжних літератур, заслуженого професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка, авторки 15 монографій та понад 300 статей, доктора філологічних наук Кіри Олександрівни Шахової. Світлій пам'яті вченої, яка залишила не лише посутній науковий доробок, а й незгаслий слід у серцях своїх друзів, колег, аспірантів, численних студентів і всіх, хто з нею спілкувався, присвячується міжнародний воркшоп.

Тема заходу, з одного боку, у найширший спосіб окреслює безпосереднє дослідницьке поле, що у ньому працювала проф. Кіра Шахова, а також багатоманітні впливи її доробку на українське літературознавство та практику викладання літератури у вищій та загальноосвітній школі. З іншого боку, зазначена тема вписується у сучасну дискусію довкола нової концепції світової літератури, яка, на противагу до класичного її прочитання, запропонованого ще Й.В. Ґете, наразі пов'язується передусім з міграційним досвідом та літературою діаспори, багатомовністю, інтер- та транскультурністю, зрештою, з переступами мовних, культурних, просторових та ін. кордонів.

Організатори:

Кафедра історії німецько-єврейської літератури та культури, екзильної та міграції імені Акселя Шпрінгера (Дослідницький центр «Література та міграція» імені Келліно) Європейського університету Віадрина у Франкфурті-на-Одері

Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка Національної академії наук України

Кафедра зарубіжної літератури Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Центр Gedankendach/Центр німецькомовних студій при Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Брехт-Центр та кафедра германської філології та зарубіжної літератури Житомирського державного університету імені Івана Франка

ПРОГРАМА

Четвер, 24 червня 2021 року

Початок: о 9:30 (за київським часом)

9.30 – 10.00. Привітання

К.ф.н. Дмитро Бураго, голова оргкомітету XXX Міжнародної конференції «Мова і культура» імені проф. Сергія Бураго (Київ)

Д.ф.н., проф., академік НАН України, заступник директора Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України Микола Сулима (Київ)

Д.ф.н., проф. Лілія Мірошніченко, завідувачка кафедри зарубіжної літератури Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Д.ф.н., проф. Євгенія Волощук, науковий співробітник кафедри історії німецько-єврейської літератури та культури, екзильної та міграції імені Акселя Шпрінгера Європейського університету Віадрина (Франкфурт-на-Одері)

10.00-11.30. Секція 1. Багатогранність наукового доробку професора Кіри Шахової: до 95-річчя від дня народження вченої

Модератор: Євгенія Волощук

10.00-10.20. **К.ф.н., проф. Наталя Жлуктенко** (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

Науковий спадок професора Кіри Олександрівни Шахової у контексті літературознавчих пошуків межі XX-XXI століть

10.20-10.40. **Д.ф.н. проф. Тетяна Потніцева** (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара)

Американський романтизм у нонконформістському сприйнятті К. О. Шахової

10.40-11.00. **К.ф.н. Борис Бігун** (Європейський університет Віадрина, Франкфурт-на-Одері)

Дослідження Кіри Шахової на сторінках часопису «Вікно в світ»

11.00-11.30. Дискусія

11.30-11.45. *Перерва*

11.45-12.45. Секція 2. Гетевська концепція світової літератури й виклики сучасності

Модератор: Тетяна Потніцева

11.45-12.05. **Д.ф.н., проф. Володимир Звизняцьковський** (Маріупольський державний університет)

Гімназист Микола Гоголь і несповідимі шляхи гетевської ідеї «der Epoche der Weltliteratur» у момент її формулювання

12.05-12.25. **Д.ф.н., проф. Наталя Висоцька** (Київський національний лінгвістичний університет)

Перспективність дослідження літератури США у контексті постколоніальних студій: pro і contra

12.25-12.45. Дискусія

12.45-13.00. *Перерва*

13.00-14.00. Секція 3. Роман між традицією й модерністю

Модератор: Наталя Висоцька

13.00-13.20. **Д.ф.н., проф. Наталя Овчаренко** (Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України). Канадський поствікторіанський роман

13.20-13.40. **Д.ф.н., проф. Тетяна Бовсунівська** (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

Синкретичні романні форми: колізія видового визначення

13.40-14.00. Дискусія

14.00-15.00. *Обідня перерва*

15.00-17.00. Секція 4. Інтер- і транскультурність із перспективи германістики

Panel 4. Inter- und Transkulturalität aus der Perspektive der Germanistik

Модератор: Микола Ліписівіцький

Moderator: Mykola Lipisivitskiy

15.00-16.00. Презентації міжнародних проєктів / Präsentationen internationaler Projekte

«Осмислення європейського культурного простору: Німеччина, Польща та Україна у сучасному літературному міграційному дискурсі» (за підтримки Німецько-польської наукової фундації) - українською та німецькою мовою (з перекладом)

„Erkundungen eines europäischen Kulturraums: Deutschland, Polen und die Ukraine im zeitgenössischen literarischen Migrationsdiskurs“ (Gefördert aus Mitteln der Deutsch-Polnischen Wissenschaftsstiftung)

Доповідачі / Referent*innen:

д.ф.н., проф. Євгенія Волощук (Європейський університет Віадріна, Франкфурт-на-Одері)

Prof. Dr. Ievgeniia Voloshchuk (Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder))

д-р Кірстен Мьоллер (Європейський університет Віадріна, Франкфурт-на-Одері)

Dr. Kirsten Möller (Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder))

д-р Ришард Купідур (Університет імені Адама Міцкевича у Познані)
Dr. Ryszard Kupidura (Adam Mickiewicz-Universität Poznań)

*«Інтермедіальний потенціал літератури та сучасні мистецькі практики: на прикладі графічної біографії Рози Ауслендер та проекту «Анабазис»
„Intermedialität der Literatur und moderne künstlerische Praktiken: Zwei Projektbeispiele des Zentrums Gedankendach: Grafische Biografie Rose Ausländers und ANABASIS“*

Доповідачка / Referentin:

к.ф.н. Оксана Матійчук (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича)
Dr. Oxana Matiychuk (Zentrum Gedankendach, Nationale Jurij-Fedkowytsh-Universität Tscherniwzi)

16.00-16.20. **Д.ф.н., проф. Петро Рихло** (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича)

Німецька поезія Буковини як екстериторіальний складник історії німецькомовної літератури

16.20-16.40. **Д.ф.н., проф. Євгенія Волощук** (Європейський університет Віадрина, Франкфурт-на-Одері)

Галичина у постмігрантській німецькомовній літературі ХХІ ст.(у рамках проекту № 2021-02, підтриманого Німецько-польською науковою фундацією (DPWS))

16.40-17.00. Дискусія

П'ятниця, 25 червня 2021 року

Початок: о 9.30 (за київським часом)

9.30-10.30. Секція 5. Український культурний простір у світовій літературі

Модератор: Оксана Матійчук

9.30-9.50. **Д.ф.н., проф. Олександр Пронкевич** (Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, Миколаїв)
Бабель починається у Миколаєві?

9.50-10.10. **Д-р Ришард Купідур** (Університет ім. Адама Міцкевича у Познані)
Південні «префігурації», або до питання сучасних україно-білоруських літературних відносин

10.10-10.30. Дискусія

10.30-10.45. *Перерва*

10.45–11.45. Секція 6. На перетині словесного й візуального

Модератор: Олександр Пронкевич

10.45-11.05. **К.ф.н. Оксана Матійчук** (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича)
Історичний та інтермедіальний виміри графічної історії «Elternerde» («Батьківська земля») Аннемарі Оттен

11.05-11.25. **К.ф.н. Ольга Кравчук** (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича)

Трансформації візуальної поетичної мовою Рози Ауслендер

11.25-11.45. Дискусія

11.45-12.00. *Перерва*

12.00-13.00. Секція 7. Перетини кордонів й відкриття Іншого

Модератор: Ришард Купідура

12.00-12.20. **Д.ф.н., проф. Ольга Червінська** (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича)

Формування культури еміграції в аспекті фактора алотропії

12.20.-12.40. **Д.ф.н., проф. Юлія Павленко** (Київський національний лінгвістичний університет)

Образ клона в сучасній літературі: виклики сьогодення (на матеріалі творів Ш.Кернер «Світлокопія» та К. Ішігуро «Не відпускай мене»)

12.40-13.00. Дискусія

13.00-14.00. *Обідня перерва*

14.00-15.00: Секція 7 (продовження)

Модератор: Леонід Закалюжний

14.00-14.20. **К.ф.н., наук. співр. Ольга Романова** (Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України) Проблеми дослідження подорожніх щоденників у французькій літературі

14.20-14.40. **К.ф.н., доц. Микола Ліпісівіцький** (Житомирський державний університет імені Івана Франка)

«Історії, накладані на друкарській машинці» Тома Генкса: в пошуках унікальності серед американських буднів

14.40-15.00. Дискусія

15.00-15.15. *Перерва*

15.15-16.30. Секція 8. Від романтизму до постмодернізму

Модератор: Борис Бігун

*На спомин про д.ф.н., проф. Євгена Васильєва
Виступи учасників воркшопу*

15.30-15.50. **Д.ф.н., проф. Наталя Астрахан** (Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Романтизм у літературі XIX ст.: відкриття і межі в перспективі та ретроспективі

15.50-16.10. **Д.ф.н., проф. Тетяна Клеофастова** (Київський національний лінгвістичний університет)

Феномен віртуальної особистості у романі В. Пелевіна «Айфак-Х»

16.10-16.30. **К.ф.н., доц. Леонід Закалюжний** (Житомирський державний університет імені Івана Франка)
«Бігуни» Ольги Токарчук – «Хозарський словник» Милорада Павича: пошуки істини в лабіринті гіпертексту

16.30-17.00. Дискусія

17.00-17.30. Підбиття підсумків

Орґкомітет

д.ф.н., проф. Євгенія Волощук (Європейський університет Віадріна, Франкфурт-на-Одері) – голова орґкомітету

к.ф.н. Дмитро Бураґо – голова орґкомітету XXX Міжнародної конференції «Мова і культура» імені проф. Сергія Бураґо (Київ)

д.ф.н., проф. Лілія Мірошніченко (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

д.ф.н., проф. Олександр Пронкевич (Чорноморський національний університет ім. Петра Могили, Миколаїв)

к.ф.н. Борис Бігун (Європейський університет Віадріна, Франкфурт-на-Одері)

к.ф.н. Оксана Матійчук (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича)

к.ф.н. Микола Ліпісівіцький (Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Технічна підтримка

Валерія Пилипенко (Європейський університет Віадріна, Франкфурт-на-Одері)

Ярослав Бігун (Кільський університет імені Крістіана Альбрехта)